

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки
Факультет менеджменту

Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи ступеня магістра

здобувачки _____ Реутової Валерії Ігорівни _____

академічної групи _____ 292М-24-1 _____

спеціальності _____ 292 Міжнародні економічні відносини _____

за освітньо-професійною програмою _____ «Міжнародні економічні відносини» _____

**на тему: «Співпраця України з міжнародними фінансовими
організаціями: виклики і можливості»**

Керівник	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи	Смесова В.Л.			
розділів				
1.	Смесова В.Л.			
2.	Смесова В.Л.			
3.	Смесова В.Л.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Геращенко С. О.			

Дніпро
2025

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
економічної теорії та міжнародних
економічних відносин
Смєсова В.Л.
(підпис) (прізвище, ініціали)
« ____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістра

здобувачки вищої освіти Реутової В.І. академічної групи 292м-24-1
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини»
на тему, «Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями: виклики і можливості»,
затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» № 1160/С від 13.10.2025 р.

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретичні засади співпраці країн з міжнародними фінансовими організаціями	Розкрити сутність, цілі та форми міжнародно фінансового співробітництва. Дослідити механізми співпраці країн світу з міжнародними фінансовими організаціями. Проаналізувати основні підходи до оцінювання ефективності міжнародного фінансового співробітництва.	29.09.2025- 26.10.2025
Сучасний стан співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями	Охарактеризувати динаміку та напрями співпраці України з провідними МФО. Проаналізувати переваги і проблеми співпраці України з МФО. Оцінити ефективність використання Україною ресурсів МФО.	27.10.2025- 27.11.2025
Розширення співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями	Розкрити основні аспекти розвитку співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті післявоєнної відбудови. Здійснити економічне обґрунтування пропозицій по розширенню співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. Запропонувати шляхи залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України.	28.11.2025- 04.12.2025
Оформлення та надання кваліфікаційної роботи магістра до ЕК		05.12.2025

Завдання видано

(підпис керівника)

Смєсова В. Л.

Дата видачі 01.09.2025

Дата подання до екзаменаційної комісії 08.12.2025

Прийнято до виконання

(підпис здобувача вищої освіти)

Реутова В.І.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 143 сторінок, 14 рисунків, 9 таблиць, 66 використаних джерела, 18 додатків.

У кваліфікаційній роботі проаналізовано основні напрями діяльності міжнародних фінансових організацій у співпраці з Україною.

Об'єкт дослідження: економічні відносини України з міжнародними фінансовими організаціями.

Предмет дослідження: співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.

Мета кваліфікаційної роботи: обґрунтування теоретичних засад та практичних механізмів співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, оцінювання їх ролі у забезпеченні макроекономічної стабільності та післявоєнного відновлення національної економіки.

Положення, що захищаються: у роботі здійснено економічне обґрунтування пропозицій по розширенню співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями та запропоновано шляхи залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України.

Результати роботи можуть бути використані у практичній діяльності органів державної та місцевої влади при формуванні та реалізації політики співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, а також у навчальному процесі під час викладання дисциплін з міжнародних економічних відносин.

Робота має застосування у сфері міжнародного фінансового співробітництва, державного управління економічним розвитком, залучення фінансових ресурсів міжнародних фінансових організацій.

Висновки, пропозиції щодо розвитку об'єкта дослідження: розроблено практичні рекомендації щодо розширення співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями та залучення прямих іноземних інвестицій.

У роботі використано такі методи досліджень: наукова абстракція, аналіз і синтез, індукція та дедукція, групування, SWOT-аналіз, статистичні та економіко-математичні методи.

Ключові слова: МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ, МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД, СВІТОВИЙ БАНК, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЙ ТА РОЗВИТКУ, ФІНАНСОВА ДОПОМОГА, КРЕДИТНІ ПРОГРАМИ, ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ, ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК, ІНВЕСТИЦІЙНИ ПРОЄКТИ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ.

ABSTRACT

Explanatory note: 143 pages, 14 figures, 9 tables, 66 sources used, 18 appendices.

The qualification thesis analyzes the main areas of activity of international financial organizations in cooperation with Ukraine.

Object of research: Ukraine's economic relations with international financial organizations.

Subject of research: Ukraine's cooperation with international financial organizations.

Purpose of the qualification thesis is to substantiate the theoretical foundations and practical mechanisms of Ukraine's cooperation with international financial organizations, assess their role in ensuring macroeconomic stability and post-war recovery of the national economy.

Provisions submitted for defense: the work provides an economic justification for proposals to expand Ukraine's cooperation with international financial organizations and proposes ways to attract foreign direct investment from international financial organizations to the Ukrainian economy.

The results of the research can be used in the practical activities of state and local authorities in the formation and implementation of cooperation policies with international financial organizations, as well as in the educational process when teaching disciplines related to international economic relations.

Application area of the research: international financial cooperation, state management of economic development, and attracting financial resources from international financial organizations.

Conclusions and proposals for the development of the research object: Practical recommendations have been developed to expand Ukraine's cooperation with international financial organizations and attract foreign direct investment.

Research methods used: scientific abstraction, analysis and synthesis, induction and deduction, grouping, SWOT analysis, statistical and economic-mathematical methods.

Keywords: INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS, INTERNATIONAL MONETARY FUND, WORLD BANK, EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT, FINANCIAL ASSISTANCE, CREDIT PROGRAMS, POST-WAR ECONOMIC RECONSTRUCTION, ECONOMIC DEVELOPMENT, INVESTMENT PROJECTS, FINANCIAL RESOURCES.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СПІВПРАЦІ КРАЇН З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	9
1.1 Міжнародне фінансове співробітництво: сутність, цілі та форми ...	9
1.2 Основні механізми співпраці країн світу з міжнародними фінансовими організаціями.....	19
1.3 Підходи до оцінювання ефективності міжнародного фінансового співробітництва	34
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	43
2.1 Динаміка та напрями співпраці України з провідними МФО.....	43
2.2. Аналіз переваг і проблем співпраці України з МФО	64
2.3 Оцінювання ефективності використання Україною ресурсів МФО..	71
РОЗДІЛ 3. РОЗШИРЕННЯ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	83
3.1. Розвиток співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті післявоєнної відбудови	83
3.2 Економічне обґрунтування пропозицій по розширенню співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями	93
3.3 Шляхи залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	119
ДОДАТКИ	126

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах глобалізації та зростаючої взаємозалежності національних економік міжнародне фінансове співробітництво відіграє ключову роль у забезпеченні макроекономічної стабільності, стимулюванні економічного зростання та реалізації структурних реформ. Особливе значення в цьому процесі належить міжнародним фінансовим організаціям, які виступають важливими джерелами фінансових ресурсів, технічної допомоги та експертної підтримки для країн з перехідною економікою та держав, що зазнають зовнішніх шоків. Діяльність таких інституцій, як Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку та Європейський банк реконструкції та розвитку, спрямована не лише на подолання короткострокових фінансових дисбалансів, а й на формування довгострокових передумов сталого розвитку.

Для України питання співпраці з міжнародними фінансовими організаціями набуло особливої актуальності в умовах повномасштабної військової агресії російської федерації, яка призвела до значних руйнувань інфраструктури, втрати виробничого потенціалу та загострення макроекономічних ризиків. Післявоєнне відновлення економіки України потребує залучення значних обсягів фінансових ресурсів, які неможливо забезпечити виключно за рахунок внутрішніх джерел. Саме тому дослідження механізмів, форм та ефективності співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями є надзвичайно актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Ступінь наукової розробки проблеми. Проблеми міжнародного фінансового співробітництва та діяльності міжнародних фінансових організацій знайшли широке відображення у працях зарубіжних і вітчизняних науковців. Теоретичні засади функціонування міжнародних фінансових інституцій, а також їх вплив на економічний розвиток країн досліджували такі відомі економісти, як Дж. Кейнс, Дж. Стігліц, Р. Манделл, Дж. Сакс. Значний

внесок у вивчення ролі МВФ та Світового банку у стабілізації національних економік зробили Р. Дорнбуш, М. Обстфельд, П. Кругман.

Серед українських учених питання співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, проблеми макроекономічної стабільності, залучення фінансових ресурсів та реалізації структурних реформ досліджували І. Манцуров, Храпунова Я., Барвінок А., Омельченко В. та інші. Водночас, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, недостатньо систематизованими залишаються питання оцінювання ефективності використання ресурсів міжнародних фінансових організацій та їх ролі у післявоєнному відновленні економіки України, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад та практичних механізмів співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, оцінювання їх ролі у забезпеченні макроекономічної стабільності та післявоєнного відновлення національної економіки.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено виконання таких завдань:

- розкрити сутність, цілі та форми міжнародно фінансового співробітництва;
- дослідити механізми співпраці країн світу з міжнародними фінансовими організаціям;
- проаналізувати основні підходи до оцінювання ефективності міжнародного фінансового співробітництва;
- охарактеризувати динаміку та напрями співпраці України з провідними МФО;
- проаналізувати переваги і проблеми співпраці України з МФО;
- оцінити ефективність використання Україною ресурсів МФО;
- розкрити основні аспекти розвитку співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті післявоєнної відбудови;

- здійснити економічне обґрунтування пропозицій по розширенню співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями;
- запропонувати шляхи залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України.

Об'єктом дослідження є економічні відносини України з міжнародними фінансовими організаціями.

Предметом дослідження є співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.

Основні результати кваліфікаційної роботи, що подаються на захист: обґрунтовано пропозиції по розширенню співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями та запропоновано шляхи залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України.

Теоретичне значення полягає в узагальненні та подальшому розвитку теоретичних підходів до дослідження міжнародного фінансового співробітництва. Розширено теоретичні уявлення щодо механізмів впливу фінансової допомоги та кредитних програм міжнародних фінансових організацій на процеси економічного відновлення та структурної трансформації національної економіки.

Практичне значення полягає у можливості використання результатів кваліфікаційної роботи органами державної та місцевої влади, іншими економічними суб'єктами під час формування та реалізації політики співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. Запропоновані рекомендації можуть бути використані для вдосконалення механізмів залучення фінансових ресурсів, а також для розроблення програм післявоєнного відновлення економіки України.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг 143 сторінки, список літератури включає 66 джерел.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було досліджено теоретичні засади, сучасні механізми та практичні результати співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, а також визначено роль цієї співпраці у залученні прямих іноземних інвестицій та забезпеченні економічного відновлення держави в умовах повномасштабної війни та повоєнної реконструкції.

У першому розділі роботи узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності міжнародного фінансового співробітництва та ролі міжнародних фінансових організацій у глобальній економічній системі. Встановлено, що міжнародне фінансове співробітництво є багаторівневою системою економічних відносин, яка поєднує фінансові, інституційні та консультаційні механізми впливу на розвиток національних економік. Доведено, що ключовими принципами такого співробітництва є умовність, прозорість, координація, підзвітність і національна відповідальність, які забезпечують ефективність використання міжнародних фінансових ресурсів. Визначено, що МВФ, Світовий банк та ЄБРР мають чітко розмежовані функціональні мандати: МВФ зосереджується на макроекономічній стабілізації та підтримці платіжного балансу, Світовий банк – на довгостроковому інвестиційному розвитку та інституційних реформах, а ЄБРР – на стимулюванні приватного сектору та ринкових трансформацій.

У межах другого розділу проведено ґрунтовний аналіз сучасного стану співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в умовах повномасштабної війни. Встановлено, що після 2022 року роль МФО для України набула критично важливого значення, оскільки саме вони стали основним джерелом стабілізаційного фінансування, бюджетної підтримки та інвестицій у критичну інфраструктуру. За результатами аналізу визначено, що фінансування від МВФ забезпечило макрофінансову стабільність, контроль інфляції та передбачуваність фіскальної політики. Допомога Світового банку

була спрямована на підтримку соціальних видатків, відновлення енергетики, транспортної та житлової інфраструктури, а ЄБРР зосередився на підтримці приватного бізнесу, логістики, аграрного сектору та енергетичної трансформації.

Особливу увагу у роботі приділено оцінюванню ефективності міжнародного фінансового співробітництва. Доведено, що традиційні макроекономічні показники не повною мірою відображають реальний вплив програм МФО, у зв'язку з чим доцільним є застосування комплексного підходу, який поєднує аналіз «витрати–вигоди», «витрати-результативність», а також соціальні, інституційні та екологічні індикатори. Обґрунтовано, що використання таких підходів дозволяє більш точно оцінити довгостроковий мультиплікативний ефект міжнародної фінансової допомоги та її здатність стимулювати приплив прямих іноземних інвестицій.

У третьому розділі розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України за участю міжнародних фінансових організацій. Обґрунтовано, що МФО відіграють роль «якорного інвестора» та сигналу довіри для приватного капіталу, знижуючи політичні, воєнні та фінансові ризики. Доведено, що поєднання кредитних ресурсів, гарантійних інструментів та технічної допомоги створює передумови для активізації інвестиційної діяльності у післявоєнний період. Запропоновано посилити використання механізмів державно-приватного партнерства, гарантій Світового банку та інвестиційних програм ЄБРР для фінансування відбудови інфраструктури, розвитку відновлюваної енергетики та підтримки малого і середнього бізнесу.

У ході дослідження було сформовано сценарний прогноз розвитку економіки України на середньострокову перспективу, який підтвердив, що за умови збереження активної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та проведення структурних реформ можливе поступове відновлення економічного зростання, збільшення обсягів прямих іноземних

інвестицій та зниження боргових ризиків. Розрахунки показали, що ефективне використання міжнародної фінансової допомоги здатне забезпечити значний мультиплікативний ефект для ВВП, зайнятості та інвестиційної активності.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями є не лише джерелом фінансових ресурсів, а й потужним інструментом структурної трансформації економіки, підвищення її стійкості та інтеграції у світову фінансову систему. Подальше поглиблення такої співпраці, підвищення ефективності використання залучених коштів, посилення інституційної спроможності держави та створення сприятливого інвестиційного клімату є основними передумовами успішної післявоєнної відбудови та довгострокового економічного розвитку України.

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачки
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» НТУ «Дніпровська
політехніка» Реутової В. І.
на тему «Співпраця України з міжнародними фінансовими
організаціями: виклики і можливості»

Кваліфікаційна робота Реутової В. І. присвячена актуальній науково-практичній проблемі розвитку співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в умовах макроекономічної нестабільності, воєнних викликів та необхідності післявоєнного відновлення національної економіки. Обрана тема відповідає сучасним потребам економічного розвитку України.

У першому розділі кваліфікаційної роботи ґрунтовно розкрито теоретичні засади міжнародного фінансового співробітництва. Здобувачкою систематизовано підходи до визначення сутності, цілей та форм міжнародного фінансового співробітництва, охарактеризовано основні механізми взаємодії країн світу з міжнародними фінансовими організаціями, а також узагальнено сучасні підходи до оцінювання ефективності такого співробітництва. Теоретичний матеріал подано логічно та послідовно, що створює належне методологічне підґрунтя для подальших аналітичних досліджень.

Другий розділ роботи присвячено аналізу сучасного стану співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. У межах розділу проаналізовано динаміку та напрями взаємодії України з провідними МФО, визначено основні переваги та проблеми такої співпраці, а також здійснено оцінювання ефективності використання Україною фінансових ресурсів міжнародних організацій. У роботі використано статистичні дані та аналітичні матеріали міжнародних інституцій, що дозволило зробити обґрунтовані висновки щодо результативності співпраці України з МФО.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто перспективи розширення співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями в контексті післявоєнної відбудови. Особливу увагу приділено економічному обґрунтуванню запропонованих заходів щодо поглиблення взаємодії з МФО, а також визначенню шляхів залучення прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України. Запропоновані рекомендації мають практичну спрямованість і можуть бути використані у процесі формування державної фінансової та інвестиційної політики.

Разом з тим, до кваліфікаційної роботи можна висловити окремі рекомендації. По-перше, доцільним було б розширити запропонований і проведений здобувачкою кількісний аналіз ефективності співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, що включає застосування

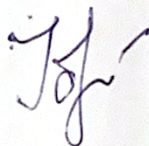
економетричних показників, на більш довгий період, що дозволило б зробити висновки у динаміці. По-друге, окремі запропоновані у третьому розділі рекомендації могли б бути більш деталізовані з точки зору механізмів реалізації та часових параметрів їх упровадження.

Зазначені зауваження не мають принципового характеру та не знижують загальної позитивної оцінки кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота виконана на належному науковому рівні, відзначається логічністю викладу, обґрунтованістю висновків і практичною значущістю результатів, відповідає вимогам до оформлення кваліфікаційних робіт і може бути рекомендована до захисту.

Рецензент:

Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту
НТУ «Дніпровська політехніка»

Марина Іванова

ВІДГУК

**наукового керівника на кваліфікаційну роботу за другим
(магістерським) рівнем вищої освіти здобувачки гр. 292м-24-1
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»**

Реутової Валерії Ігорівни

**на тему: «Міжнародний досвід залучення венчурних інвестицій та
можливості для України»**

Кваліфікаційну роботу викладено на 143 сторінках, вона містить 14 рисунків, 9 таблиць та 66 використаних джерел.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючою роллю міжнародних фінансових організацій у забезпеченні макроекономічної стабільності, підвищенні конкурентоспроможності країн світу, фінансуванні структурних реформ та відновленні економік країн. Для України в сучасних умовах особливо важливими є питання ефективного використання ресурсів МФО, зниження фінансових ризиків, підвищення інституційної спроможності та активізації залучення прямих іноземних інвестицій.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та практичних механізмів співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, оцінювання їх ролі у забезпеченні макроекономічної стабільності та післявоєнного відновлення національної економіки.

Поставлена у кваліфікаційній роботі мета досягнута, завдання виконані, отримані результати характеризуються новизною.

Кваліфікаційна робота викладена логічно, послідовно, відповідно до затвердженого плану та методології наукового дослідження. Оформлення роботи відповідає вимогам чинних стандартів ДСТУ 2015 та нормативно-методичних положень НТУ «Дніпровська політехніка».

Робота виконана самостійно, із залученням достатнього обсягу наукових джерел, аналітичних матеріалів та даних міжнародних статистичних баз. У процесі виконання кваліфікаційної роботи здобувачка продемонструвала

високий рівень теоретичної підготовки, аналітичного мислення та вміння застосовувати отримані знання на практиці.

Робота містить теоретичні та практичні результати, що полягають у систематизації напрямів співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, економічному обґрунтуванні впливу міжнародної фінансової допомоги та прямих іноземних інвестицій на відновлення економіки України розробці пропозицій по залученню прямих іноземних інвестицій від міжнародних фінансових організацій в економіку України. Запропоновані рекомендації можуть бути використані в практичній діяльності органів державної і місцевої влади, при формуванні інвестиційної політики держави та у сфері міжнародного економічного співробітництва.

Суттєвих зауважень до кваліфікаційної роботи немає. Відгук наукового керівника є позитивним. Кваліфікаційна робота заслуговує на оцінку «відмінно», і здобувачці Реутовій Вікторії Ігорівні може бути присвоєний освітній ступінь «магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Керівник кваліфікаційної роботи
д.е.н., професор, завідувач кафедри
економічної теорії та
міжнародних економічних відносин

Вікторія СМЕСОВА